

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Theses Theologicæ De Gratia, Libero Arbitrio,
Prædestinatione, &c. In Qvibus Doctrina Theologorum
Societatis Jesu contra Corn. Jansenii [Iansenii]
Augustinum Defenditur**

Derkennis, Ignatius

Antwerpiae, 1641

Art. VIII. De gratia sufficiente. An & quibus detur?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73715)

ARTICVLVS VIII.

De gratia sufficiente.

- I. *An in statu nature lapsæ detur gratia sufficiens, quæ simul efficax non sit?*
- II. *An gratia sufficiens à Deo præparetur omnibus, non modo iustis, sed & peccatoribus?*
- III. *An huiusmodi gratia olim sub lege data fuerit Iudeis?*
- IV. *An etiam infidelibus, & gentilibus?*

IANSENIUS.

THEOLOGICI SOCIET.

I. **P**ost lapsum Adæ nullum datur adiutorium verè sufficiens, quin simul efficax sit. Tom. 3. lib. 3. c. 1. col. 250.

Adiutorium purè sufficiens ad gratiam nature pertinet. Lapsorum reparationi inutile & perniciosum. Imò asseri non potest post lapsum, nisi maiori hallucinatione quàm Pelagiani, sublato originali peccato, nature vires illas esse fateamur. Tom. 3. lib. 3. cap. 2. col. 254.

II. **Q**ui aliam gratiam Christi, quàm efficacem asserunt, nouum genus gratiæ procudunt; quod nec D. Augustinus, nec vllus post illum Latinorum Patrum, nec D. Thomas, vel vetustiorum Theologorum aliquis agnouit; nec Ecclesia in vllis Conciliis generalibus, aut prouincialibus approbata: neque verò agnoscere potuit, nisi principia, quibus ipsa per antiquos PP. Christi gratiam defendit, funditus euertat. Tomo 3. lib. 2. cap. 29. col. 213. & l. 3. cap. 1. col. 251.

• III. *Gratia sufficiens videtur monstrum quoddam singulare gratiæ: estq; lapsorum reparationi inutilis, etiam ad sexcentos sufficientiæ gradus aucta; solummo-*

I. **E**tiam post Adæ lapsum præparatur a Deo, & offertur hominibus gratia verè sufficiens; per quam infideles ad fidem conuerti, peccatores à peccato refurgere, præcepta seruare, peccata vitare, & in iustitia perseuerare possunt; si gratiæ ipsi non defint: quæ tamen efficax non est, sic vt per eam re ipsa conuertantur, &c.

II. Sufficientis gratiæ nomen, si Iansenius in Augustino, aut PP. aut Conciliis aut Scholasticis antiquis non legerit; meminisse debet, nec Arianos olim in Scriptura legisse Trinitatis nomē; nec *ὁμοούσιον*; nec modò Trā substantiationis vocem in ea repetite Caluinistas; & tamen vtrique vthetici damnati sunt, quòd ob nomen non repertum, rem ipsam negarint. Nos gratiam sufficientem quoad rem ipsissimam (vt de nomine lis ne fiat) Iansenio & in Scriptura, & in Patribus, & in Conciliis iam ostendemus; in Tridentino præsertim, quod post cætera accuratissimè de gratia definiuit: ex quo Iansenius omnino sobriè, & vt canis è Nilo, videtur bibere. Nomen verò *sufficientis gratiæ* & in D. Thoma, & Scoto infra illi demonstrabimus.

III. Gratiam sufficientem monstrum vocare, monstruosissima est censura: doctrinam enim persimilem habet Monstro, siue Specimini Gommario-
ftico

Iansenius.

Theologi Societatis.

lummodo peccatis faciendis maiorisq. damnationi accersenda seruit: lapsis hominibus citra Dei inuidiam damnandis, à recentioribus idè excogitata, quia putant culpa reum neminem fieri, qui non careat eam evitandi sufficienti potestate. Tom. 3. lib. 3. cap. 2. col. 254. & lib. 3. cap. 3. col. 258.

IV. Gratia sufficiens è diametro repugnat medicinali adiutorio Christi: nam primam integritatem naturæ humanæ restituit; omne meritum & premium dominatrici libertati vindicat: unoq. verbo Christo ocllamatur: Recede à nobis, non opus est tuo medicinali remedio, sani sumus. Tom. 3. lib. 2. cap. 12. col. 134.

Quisquis talia diuina gratia adiutoria infirmis hominibus adferre nititur; quæ deserant si velint; in quibus permanent si velint; cum quibus operentur si velint: originalis peccati virus euacuat; illasq. liberi arbitrii vires esse, & Christum frustra venisse, gratis mortuum esse persuadet. Tomo 3. lib. 2. cap. 27. col. 212.

Qui gratiam sufficientem ponunt, efficacem tollunt; peius ipsis Pelagianis hallucinantur. To. 3. lib. 3. cap. 2. col. 254.

Tale adiutorium gratiæ Pelagianicum est; & tale admittebant Semi-Pelagiani; & tamen ut hæretici proscripti sunt. Tom. 3. lib. 3. cap. 1. col. 252.

Gratia sufficiens à Semipelagianis ortum habet; & inde in Catholicorum scholas translata est. Tom. 3. lib. 3. cap. 12. col. 323.

Illud Apostoli 1. Corint. 10. Fidelis Deus, qui non patietur vos tentari supra id quod potestis; nullo modo tam indiscretè intelligendum, ut hoc in omnibus omnino fidelibus obseruetur; sed tantum orantibus, ... adeoq. ferè electis: quarundam enim cupiditatum tentationes aliquorum hominum vires superant, ita ut eas superare non possint. Tom. 3. cap. 13. col. 328.

V. Non potest post Adæ lapsum in Deo statui voluntas, quæ omnibus vel generalia vel sufficientia gratiæ adiutoria prepararit. Talia enim adiutoria non dantur omnibus; imò nulla post lapsum sunt. Tom. 3. lib. 10. cap. 2. col. 1013.

Non dantur Christianis etiam iustificati. Tom. 3. lib. 3. cap. 12. col. 323.

Quod Scholastici plerique docent: Deum

stico, cuius articulos citat Malderus. a de Gratia Qui inter cetera hoc asserunt: Post Adæ lapsum gratiam nullam, nisi electis dari: reprobos verò ita ad fidem, conuersionemq. vocari & inuitari exteriùs, ut ea tamen illis dare Deus nolit. Vide articulum 51. & seqq. speciatim 72.

IV. Quòd gratia sufficiens, ut à Theologis exponitur, Pelagianismum aut Semipelagianismum sapiat, aut ab istis erroribus ortum ducar, atque enumerata à Iansenio absurda annexa habeat; non nisi ex falsis omnino principiis adstruitur: nec aliter Semipelagianismi damnari potest, quàm quomodo Catholicos omnes iuxta Tridècini decreta gratiam cum libero arbitrio conciliantes, istius erroris insimulant moderni hæretici, teste Stapletono lib. 4. de Iustificatione cap. 1.

V. Datur ergo etiam post Adæ lapsum hominibus omnibus, tum iustis, tum etiam iniustis, gratia verè sufficiens: quæ & hi ad iustitiam peruenire, & illi in eadem perseuerare possunt. Primò enim id exigit Redemptoris, Mediatorisq. omnium, munus & officium. Qui sanè omnium, Redemptor non esset; nisi omnibus

Ecx

Iansenius.

Theologi Societatis.

Deum post hominis lapsum adhuc habere voluntatem saluandi omnes homines nemine excepto; & ex illa voluntate omnibus, etiam reprobis, sufficientem non solum redemptionem, sed & gratiam præparasse; doctrina S. Aug. prorsus dissentaneum est. To. 3. lib. 10. cap. 3. col. 1018. Item col. 249. lib. 3. cap. 1. & alibi.

Consonant hæretici nostri temporis. CALVINVS lib. 2. Instit. c. 2. §. 6. & lib. 3. cap. 24. §. 3. Idem in Antid. Trid. ad sess. 6. §. Porro, & can. 9. PETERVS MOLINÆVS in quadam epistola citata apud Malderum 1. 2. fol. 485. CHAMIERVS Tomo. 3. lib. 3. cap. 6. §. 12. & 14. CONTRA-REMOMSTRANTES in Specimine Amstelrod. art. 44.

VI. Non adfuit hominibus sub veteri lege viuentibus, gratia sufficiens seruandi legem, vel ullum præceptum eius; sed potius impediens. To. 3. lib. 3. cap. 7. col. 284. & lib. 3. cap. 8. col. 288.

Sub lege positi nullum adiutorium bene viuendi præter legem acceperunt; & hoc locum habuit in omnibus Iudæis, per paucis exceptis. Tom. 3. lib. 3. cap. 5. col. 271.

Fuit quidam sub lege status, sub quo generaliter paucis exceptis, ante Saluatoris aduentum, non dabatur gratia sufficiens implendi id, quod iubebatur; nullo minus gratia sufficiens ad salutem: sed è contrario talis gratia latiori legis, ac scopo Dei capitaliter repugnabat. To. 3. lib. 3. cap. 5. col. 271. sub finem.

Legislatio illum habebat scopum, vt insonante præcepto, ac terribiliter pœnas, nisi hoc facerent, comminante, gratia necessitatem, ipsâ gratiæ adiuantis subtractione docerentur. Tom. 3. lib. 3. c. 5. col. 271.

Hallucinatur quisquis legem eo scopo datam putat, vt eius luce eruditi facilius peccata vitarent: aut per gratiam sufficientem eam seruarent; hoc enim Apostolo & Aug. è diametro contrarium est: sed vt multitudine & magnitudine peccatorum, quæ ex lege sciebantur futura, eorum superbia frangeretur. Lex enim iusti-

ex se sufficientia salutis media compararet. Secundò id persuadent Scripturæ, quæ omnibus, etiam post commissa scelera, auxilium promittunt, & ad reditum celeremque conuersionem omnes inuitant. & vitio vertunt, si quis sic vocatus non reuertatur & viuat. Tertio id ipsum Tridentinum definit, cum homines, per peccatum à Deo auersos, per eius gratiam adiutitiam se disponere, & gratiam per peccatum amissam recuperare, & post baptismum lapsos relurgere posse, vt doctrinaliter, ita & vniuersaliter statuit. Sess. 6. cap. 5. & 14. & can. 29.

VI. Iudæi sub lege positi, quam non ita copiosam, ac nunc Christiani, gratiam acceperint: quia tamen & ipsi à Christo redempti, & fideles erant; verè sufficientem gratiam acceperunt, quæ legem suam, (quæ de se vires bene operandi non tribuebat) seruare; & non modò præsentis, sed & futuræ vitæ præmia mereri, & consequi possent. Cum enim singularia pro ipsis, tam de legis obseruatione, quam, post eam etiam grauissimè violatam, ad Deum conuersione, seuerissima in Scriptura extant præcepta, & consilia; Deus autem impossibilia non præcipiat: necesse est eos, quod per legem aut naturæ vires non poterant, id per gratiam potuisse. Sanè si Iudæis omnibus, per paucis exceptis, negata fuit gratia, quæ præcepta legis possent seruare; verum non fuisset illud Moïsi de diuina lege testimonium: a Mandatum est, quod ego præcipio tibi hodie, non supra est, neque procul positum, neque in calce situm vt possis dicere: Quis nostrum vislet ad calos ascendere, vt deferat illud ad nos, & audiamus, atque opere compleamus, &c. Nam ita fuisset supra eos, ita procul positum, vt nullis viribus id potuissent attingere; nulla oratione à cælo, vnde auxilium petendum erat, arcel.

Iansenius.

Theologi Societatis.

institiam reddidit difficiliorem, & quasi muro interposito impossibilem. Tom. 3. lib. 1. cap. 11. col. 43. & 44.

Testamentum vetus non ea de causa datum, ut per illius promissiones & observationem eorum salus aeterna in tuto locaretur: vel etiam de propinquo curaretur: sed ne res carnales illi à demonibus quærerent. Totum itaque erat carnale, tota veterum spes, tota charitas eorum erga Deum, totusq; cultus erat carnalis; ideoq; vitiosus. Profecto testamentum illud, nihil aliud fuit, nisi magna quedam quasi comædia. Tom. 3. lib. 3. cap. 6. col. 278. in medio. & 279. initio. & 282. in medio.

VII. *Infideles carent gratiâ sufficienti ad salutem, tam proximâ, quam remotâ; & omnibus principiis eius. Gratia sufficiens infidelium à Semi-Pelagianis excogitata.* Tomo 3. lib. 3. cap. 11. col. 304. & lib. 3. cap. 12. col. 320.

Consonant hæretici nostri temporis. CONTRA-REMONSTRANTES in Specimine Amstelredam. art. 57. & 52. LUTHERVS de sermo arbitrio Tomo 3. Idem in præfatione in vetus Testamentum. Tom. 3. Idem in Epist. ad Galat. cap. 3. & 5. CALVINVS 2. Institut. cap. 7. §. 2. & 10.

accessere. Vana etiam fuisset illa Dei apud Isaiam expositulatio: *a Quid est quod debui ultra facere vinea mea, & non feci ei?* In promptu enim fuisset Israëlitis, (per vineam ibi designatis,) illa ex Iansenio responsio: *Non adfuit nobis sub lege viventibus gratia sufficiens seruandi legem vel vllum præceptum eius.* Illam dare debuisses; ut merito obiiceret: *Expectaui vnas & fecit labruscas.*

VII. *Infideles quoque, quamquam nullis actibus, quos exercerent, moraliter bonis, fidem gratiamve, vel de congruo mereri, aut ad eam debite se disponere possint, (quod volebant Semi-pelagianis) tamen nec in illis ex parte Dei sufficiens auxiliû deest; quo primò ad fidem, & salutem perueniât, si supernaturalibus inspirationibus, à Deo immitti solitis, attendât; & sic vocanti Deo, & ad vltiora gratiæ auxilia disponenti, non desint.*

SCRIPTVRÆ

Pro doctrina Societatis contra Iansenium.

DEUTERON. 30. v. 11. & seq. *Mandatum hoc, quod ego præcipio tibi hodie, non supra te est, neque procul positum: sed iuxta te est sermo valde, in ore tuo, & in corde tuo, ut facias illum. Considera quòd hodie proposuerim in conspectu tuo vitam & bonum; & è contrario mortem & malum: ut diligas Dominum Deum tuum. . . . Elige ergo vitam, ut & tu viuas.*

Illustria est hæc exaggeratio & adhortatio, ut omnes Dei mandata expleant elegant, nisi habeant gratiam paratam ut possint.

PROV. 1. v. 20. & seqq. *Sapientia foris prædicat: . . . Conuertimini, en proferam vobis spiritum meum. . . . Quia vocaui, & renuistis: extendi manum meam, & non fuit, qui adspiceret: despectistis omne consilium meum, & increpationes meas neglexistis.*

SAP. 12. v. 1. *O quàm bonus & suavis est Domine spiritus tuus in omnibus, ideoque eos qui exerant partibus corripis: . . . ut relictâ malitiâ credant in te Domine.*

IDEM 12. v. 20. *Si enim inimicos seruorum tuorum (Chananeos) & debitos morti, cum tanta cruciasti attentione, & liberaisti, dans tempus & locum, per quæ possent mutari à malitiâ: cum quanta diligentia iudicasti filios tuos?*

IDEM 13. v. 5. & 8. *À magnitudine enim speciei, & creaturæ, cognoscibiliter poterit creator horum videri: sed tamen adhuc in his minor est querela. . . . Iterum autem nec his debet ignosci: si enim tantum potuerunt scire, ut possent æstimare sæculum: quomodo huius Dominum non facilius inuenerunt?*

ECCLI. 15. v. 18. Ante hominem vita & mors: bonum & malum, quod placuerit ei, dabitur illi: quoniam multa sapientia Dei; & fortis in potentia, videns omnes sine intermissione.
 IDEM 18. v. 7. & seq. Quid est homo, & quæ est gratia illius? . . . . Propter hoc patiens est Deus in illis, & effundit super eos misericordiam suam. . . . Misericordia autem Dei super omnem carnem.

IDEM 51. v. 31. & seq. Appropiate ad me indocti, & congregate vos in domum disciplinæ. . . . Comparate vobis sine argento, & collum vestrum subicite iugo, & fuscipiat anima vestra disciplinam: in proximo est enim inuenire eam.

ISA. 1. v. 16. & seqq. Lauamini, mundi estote, auferite malum cogitationum vestrarum. . . . Si fuerint peccata vestra vt coccinum, quasi nix dealbabitur. . . . Si volueritis & audieritis me, bona terræ comedetis.

IDEM 5. v. 4. Quid est quod debui vltra facere vineæ meæ, & non feci ei? An quod expe-ctavi vt faceret vvas, & fecit labruscas?

Si non dedit Deus gratiam sufficientem, unde expectauit vvas? si dedit efficacem, quomodo vinea fecit labruscas? Vide autem ineptiam & friuolam in hunc locum expositionem Iansenij, tomo 3. lib. 3. de Gratia Christi saluatoris cap. 18. col. 361.

ISA. 65. v. 2. & ROM. 10. v. 21. Expandi manus meas tota die ad populum non credentem & contradicentem.

EZECH. 18. v. 23. & 32. Numquid voluntatis meæ est mors impij, dicit Dominus Deus; & non vt conuertatur à viis suis, & viuatur? . . . . Quare moriemini domus Israël: quia nolo mortem morientis dicit Dominus; reuertimini & viuite.

Vana hæc est prolestatio & inuitatio; nisi saltem parata sit gratia sufficiens, cum non actus omnibus efficiat.
 EZECH. 33. v. 10. & seq. Sic locuti estis dicentes: Iniquitates nostræ, & peccata nostra super nos sunt, &c. . . . Dic ad eos: Viuo ego dicit Dominus Deus: nolo mortem impij, sed vt conuertatur impius à via sua & viuatur. Conuertimini, conuertimini, &c. . . . impietas impij non nocebit ei.

OSEE 13. v. 9. Perditio tua Israël: tantummodo in me auxilium tuum.

MATTH. 11. v. 28. Venite ad me omnes, qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos.

IDEM 23. v. 37. Quoties volui congregare filios tuos, quemadmodum gallina congregat pullos suos sub alas, & noluiisti?

IOAN. 1. v. 9. Erat lux vera, quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum.

ACT. 7. v. 51. Vos semper Spiritui sancto resistitis: sicut Patres vestri & vos.

IBID. 14. v. 16. Et quidem non sine testimonio semetipsum reliquit beneficiens de celo, dans pluuias & tempora.

IBID. 17. v. 25. & seq. Cum ipse det omnibus vitam & inspirationem & omnia . . . . deficiens statuta tempora, &c. . . . querere Deum si fortè attrahent eum, aut inueniant, quauis non longè sit ab vnoquoque nostrum.

ROM. 1. v. 19. & seqq. Quod notum est Dei, manifestum est in illis: Deus enim illis manifestauit. Inuisibilia enim ipsius à creatura mundi, per ea, quæ facta sunt, intellecta conspiciuntur: sempiterna quoque eius virtus, & diuinitas: ita vt sint inexcusabiles.

Fuissent ergo excusabiles, si omni luce diuinâ & omni testimonio eius destituti eum non cognouissent.
 ROM. 10. v. 20. Inuentus sum à non quærentibus me; palàm apparui iis, qui me non interrogabant.

2. THESS. 2. v. 10. Caritatem veritatis non receperunt, vt salui fierent, ideo mittet illis Deus operationem erroris.

1. TIM. 4. v. 10. Qui est saluator omnium hominum, maximè fidelium.

2. PETR. 3. v. 9. Nolens aliquos perire, sed omnes ad penitentiam reuerti.

1. IOAN. 2. v. 2. Ipse est propitiatio pro peccatis nostris: non pro nostris autem tantum, sed etiam pro totius mundi.

APOC. 3. v. 20. Ecce sto ad ostium, & pulsò: si quis audierit vocem meam, & aperuerit mihi ianuam, intrabo ad illum.

Huc faciunt omnia ea, quibus Deus omnes ad conversionem & penitentiam exhortatur, quibus expressè non peractam penitentiam, ideoq; varias penas intonat.

CONCILIA.

Pro doctrina Societatis contra Iansenium.

LATERANENSE sub Innocentio III. cap. firmiter: Si post susceptionem baptismi quisquam relapsus fuerit in peccatum, per veram penitentiam semper potest reparari.

TRIDENTINVM *sess. 6. cap. 11.* Deus impossibilia non iubet, sed iubendo monet, & facere quod possis, & petere, quod non possis . . . quod (*nempe seruire sermones eius*) vtique cum diuino auxilio prestare possunt . . . & serui facti Deo, sobriè, iustè, & piè viuentes, proficere possunt per Iesum Christum . . . Deus namque gratiâ suâ semel iustificatos non deserit.

Si gratia saltem sufficiens parata non est; quomodo proficere potest iustus superatis vitâ. temptationibus; si verò peccat ob gratia illius defectum; quomodo non deserit iustificatum Deus?

TRIDENTINVM *cap. 13. sess. 6.* Nemo vt perseueranter stet, sibi certi aliquid absolutâ certitudine polliceatur; tamen in Dei auxilio firmissimam spem collocare, & reponere omnes debent. Deus enim, nisi ipsi illius gratiâ defuerint, sicut cœpit opus bonum; ita perficiet, operans velle & perficere.

Vana est spes, vbi certum est non dari omnibus gratiam efficacem, & abest omnis sufficiens.

TRIDENTINVM *sess. 6. can. 22.* Si quis dixerit, iustificatum vel sine speciali auxilio Dei, in accepta iustitia perseuerare posse; vel cum eo non posse: anathema sit.

IDEM *Can. 29.* Si quis dixerit eum, qui post baptismum lapsus est, non posse per gratiam resurgere: anathema sit.

ARAVSICANVM II. *can. 25.* Hoc secundum fidem Catholicam credimus, quòd, acceptâ per baptismum gratiâ, omnes baptizati Christo auxiliante & cooperante, quæ ad salutem pertinent, possint & debeant (si fideliter laborare voluerint) adimplere.

Nota conditionalem: si voluerint.

Et infra: Deus nobis inspirat, vt & baptismi sacramenta fideliter requiramus; & post baptismum cum ipsius adiutorio, ea, quæ sibi sunt placita, implere possimus.

VALENTINIANVM III. *sub Lothario anno 855. asserit:* Nec ipsos malos ideò perire, quia boni esse non potuerunt; sed quia boni esse noluerunt: suoque vitio in massâ damnationis, vel merito originali, vel etiam actuali permanserunt.

SENONENSE *can. 15.* Neque tamen tanta gratiâ necessitas libero præiudicat arbitrio; cum illa semper in promptu sit, & neque momentum quidem prætereat, in quo Deus non stet ad ostium & pulset: cui si quis aperuerit intrabit ad illum, & cœnabit cum illo.

Semper in promptu est gratia; non efficax; ergo sufficiens.

COLONIENSE *anno 1536. parte 7. cap. 32.* Quamquam nemo conuertatur ad Dominum, nisi tractus per Patrem; attamen nemo hic excusationem prætexat, quòd non trahatur: quòd ille semper stet ante ostium pullans: nimirum per internum & externum verbum commonens, vt conuertatur à via nostra pessima.

SS. PATRES

Pro doctrina Societatis contra Iansenium.

CLEMENS ROMANVS *epist. 3. de officio sacerdotis:* Ab initio duo regna statuit Deus, & potestatem dedit vnicuique hominum, vt illius regni fiat portio, cui se ad obediendum ipse subiecerit.

Potestas ea ad eundem regni, non est nisi per gratiam, saltem sufficientem.

DIONYSIVS AREOPAGITA *lib. de celesti hierarchia cap. 9.* Nempe & aliis gentibus, ex quibus & nos ad immensum & infinitum diuini luminis pelagus, quod semper paratum est, & patet omnibus, ad participandum, ex præteriti erroris caritate respiraumus: ad quod sanè obsequentes ducebant Angeli præpositi singulis gentibus.

IUSTINVS MARTYR *dialogo cum Tryphone aduersus Iudæos in fine:* Itaque si omnes, qui misericordiam à Deo consequi volunt, superioris vitæ pœniteat, id prestare possunt.

IRENÆVS *lib. 4. cap. 17.* Vis à Deo non fit, sed bona sententia ad eum illi semper; & propter hoc consilium quidem bonum dat omnibus: posuit autem in homine potestatem electionis.

CLEMENS ALEXANDRINVS *lib. 2. Stromatum:* Diuinum Verbum clamauit, omnes simul vocans; eos quidem vel maximè cognoscens, qui non erant parituri: & tamen, quoniam est in nostra potestate parere, & non parere, vt nulli possint causari prætextum ignorantia; iustam fecit vocationem.

IDEM *lib. 7. Stromatum:* Seruator quidem est, non horum quidem seruator, illorum verò non. Quomodo est seruator & Dominus, si non est omnium seruator & Dominus? . . . Nec ergo vnquam aliquibus intulerit, qui omnes ex æquo vocauit.

IDEM *eodem libro:* In stadio decertant athleta; & ex his vtique superat, qui aliptæ paruerit. Omnibus enim omnia à Deo posita sunt æqualia, & ipse alienus à reprehensione. Misericordiam autem consequitur is, qui potens est, & potens est, qui voluerit.

Hinc aperte arguitur omnem & solam causam, cur non obtineatur palma; petendam ex nostra voluntate, quæ non vultur gratiâ sufficienti.

IDEM in *Oratione exhortatoria ad gentes*: Audite qui estis longè, audite qui propè; nullus est Verbum, lux est communis, omnibus illucefcit hominibus: nullus est in Verbo cymmerius.

CYPRIANVS *lib. 4. epist. 7.* Si dies omnibus æqualiter nascitur, & si sol super omnes pari & æquali luce diffunditur; quantò magis Christus sol & dies verus in Ecclesia sua, lumen vitæ, postmodum secuturam, æqualiter omnibus diuidi, sine sexus varietate, sine annorum discrimine, sine acceptione personæ, super omnem Dei populum, spiritualis gratiæ munus infundi. Planè eadem gratia spiritualis, quæ æqualiter in baptismo à credentibus sumitur, in conuersione, atque actu nostro postmodum vel minuitur vel augetur.

ARNOBIVS *senior lib. 2. adu. gentes*: Omnibus vniformiter (*Deus*) potestatem ad se veniendi facit. Pater, inquit, omnibus fons vitæ, nec ab iure potandi quicquam prohibetur aut pellitur. Si tibi fastidium tantum est, vt oblati respuas beneficium muneris: quin imò, si tantum sapientiâ præuales, vt ea quæ offeruntur à Christo ludum atque ineptias nomines, quid inuitans peccat, cuius solæ sunt hæ partes, vt sub tui iuris arbitrio fructum suæ largitatis exponat.

HILARIUS *lib. 1. de Trinitate*: Esse filios Dei, non necessitatem esse, sed potestatem; quia proposito vnuerfis Dei munere, non natura gignentium afferatur, sed voluntas præmium consequatur.

EPHREM SYRVS *serm. 3. de compunctione*: Semper eius gratia corda nostra visitat; sed si cor immundum offenderit, illico recedit, rursusque *Deus* misericordiâ tactus, cogit eum ad nos peccatores inuisendos venire. . . . Nequit enim penitus nos gratia deserere: à propria enim ipsius benignitate eò adigitur (*Deus*) vt omnium nostrum miseretur.

AMBROSIVS *sermone 8. in Psalmum 118.* Sol iustitiæ omnibus ortus est, omnibus venit, omnibus passus est, & omnibus resurrexit; si quis autem non credit in Christum, generali beneficio ipse se fraudat; vt si quis clausis fenestris radios solis excludat.

IDEM vel potius **PROSPER** *lib. 2. de vocatione gentium cap. 6.* Etiam nunc in extremis mundi partibus sunt aliquæ nationes, quibus nondum gratia Saluatoris illuxit; quibus mensuram men generalis auxiliij, quæ desuper omnibus semper hominibus est præbita, non negatur.

IDEM *eadem lib. cap. 7.* Cum tamen illud . . . quia omnes homines velit saluos fieri, & in agnitionem veritatis venire, non oporteat nisi perpetuum, æternumque sentiri, secundum eas mensuras; quibus *Deus* dona generalia, specialibus nouit cumulare muneribus; vt & qui fortes gratiæ fuerint, de sua nequitia redarguantur; & qui eius lumine eniterint, non in suo merito, sed in Domino glorientur.

Hæc ipsa doctrina est, quam inculcamus.

HIERONYMVS in *Psal. 140. tom. 7.* O infelicissimum humanum genus, qui peccata excusamus dicentes: Victus à natura; cum in potestate nostra sit, & peccate, & Domino adiuuante non peccare.

IDEM in *epistola ad Cyprianum*. Homo à principio conditionis Deo vitur adiutore: & cum illius sit gratia, quòd creatus est, illiusque misericordiæ, quòd subsistit & viuunt: nihil boni operis agere potest absque eo, qui ita concessit liberum arbitrium, vt suam per omnia opera gratiam non negarit.

Dat ergo sufficientem, cum non semper det efficacem.

CHRYSOSTOMVS *homilia 7. in Ioannem*: Illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum: illuminat profectò quantum in ipso est. Si qui autem sponte suâ, mentis oculis conuenientibus, ad huius lucis radios aciem dirigere noluerunt; non ex luminis natura in tenebris perstituerunt; sed ex malitia sua, qui sponte tanto se dono indignos reddiderunt.

IDEM *homilia eadem*: Gratia in omnes diffusa est: non Iudæum, non Græcum, non Barbarum, non Scytham, non liberum, non seruum, non virum, non mulierem, non senem, non infirmum excipit aut dedignatur: omnibus eadem est, omnibus se facilem exhibet, omnes pari honore aduocat: qui autem eius munere frui negligunt, hanc suam cæcitatem sibi ipsis impotent: cum enim detur omnibus, omnibus pateat, & à nemine prohibeatur, periti quidam & nequam homines propriâ dumtaxat malitiâ ingredi recusant.

IDEM *ad Rom. 9. serm. 16.* Vnde igitur alij vasa sunt iræ; alij verò misericordiæ: ex propria voluntate, *Deus* enim quoniam vehementer bonus est, erga vtrosque bonitatem suam declarat. Nec enim eorum tantummodo, quos saluauit; sed & quantum in se fuit, Pharaonis miseris est. Quòd autem saluatus non est, totum per suam ipsius voluntatem stetit; ita vt quantum ad eum attinebat, nihil ab illis, qui saluati sunt, minus habuerit.

Viden Pharaoni, indubiè reprobo, non defuisse gratiam ad salutem: Idem paulo p̄t̄i dicit Augustinus, nec quidquam circa hoc retrahant.

AVGVST. *lib. 83. Quest. q. 68.* Ad illam cœnâ nec omnes, qui vocati sunt, venire voluerunt; que

que illi qui venerunt, venire possent, nisi vocati. Itaque nec illi debent sibi tribuere qui venerunt, quia vocati venerunt; nec illi, qui noluerunt venire, debent alteri tribuere; sed tantum sibi: quoniam, ut venirent vocati, erat in eorum libera potestate. Vocatio ergo ante meritum voluntatem operatur; qui autem vocatus non venit, sicut non habuit meritum præmij, ut vocaretur; sic inchoat meritum supplicij, cum vocatus venire neglexerit.

Sibi nemo tribuere deberet, quod vocatus non venerit, si desit gratia per quam possit venire.

IDEM *lib. 1. ad Simplicianum quest. 2.* Noluit Esau, & non cucurrit, sed & si voluisset & cucurrisset, Dei adiutorio pervenisset; qui etiam velle & currere vocando præstaret, nisi vocatione contempta reprobis fieret.

IDEM *lib. 1. de Genesi contra Manich. c. 3.* Illud autem lumen (gratia) non irrationabilem animalium oculos pascit, sed pura corda eorum, qui Deo credunt, & ab amore visibilium rerum & temporalium, se ad eius præcepta servanda conuertunt; quod omnes homines possunt si velint; quia illud lumen omnem hominem illuminat venientem in hunc mundum.

IDEM *de Prædest. & gratia cap. 15.* & habetur *6. Nabuchodonosor 23. q. 4.* Nabuchodonosor penitentiam meruit fructuosam; Pharaon autem... Quantum ad naturam, ambo homines erant, quantum ad dignitatem, ambo reges; quantum ad causam, ambo captivum populum Dei possidentes; quantum ad poenam, ambo flagellis clementer admoniti. Quod ergo fines eorum fecit esse diversos, nisi quod vnus manum Dei sentiens in recordatione propria iniquitatis ingemuit; alter libero contra Dei misericordissimam veritatem pugnavit arbitrio.

IDEM *de correptione & gratia cap. 7.* Iustior videtur excusatio dicentium, non accepimus audientiam; quam, non accepimus perseverantiam: quoniam potest dici homini, in eo quod audieras & tenueras, eo perseverares si velles.

IDEM *Enchir. c. 95. in illud Matt. 11. Vae tibi Corozaim, &c.* Deus non iniuste noluit saluos fieri, cum possent salvi esse si vellent.

IDEM *de Sanctis serm. 47.* In potestate nostra posuit, qualiter in die iudicij iudicemur; non dixit: Vade in Orientem, &c. Sed: Dimitte inimico tuo, & dimitteret tibi: nihil extra te quaerit; ad te ipsum & conscientiam tuam te Deus dirigit: in te enim posuit quod requirit.

IDEM *lib. 2. de peccatorum meritis c. 17.* Cum voluntate humanâ, gratiâ adiuuante diuinâ, sine peccato in hac vita homines possint esse: cur non sint, possem facillimè ac veracissimè respondere, quia homines nolunt.

IDEM *de gratia & libero arbitrio c. 15.* Quid prodest, si quod possumus, nolumus?

Non desit ergo gratia, quâ possumus.

IDEM *lib. 1. Retract. cap. 22.* Alio loco dixi nisi quisque voluntatem mutaverit, bonum operari non potest, quod in nostra potestate esse positum Dominus in alio loco docet, ubi ait: Aut facite arborem bonam, & fructum eius bonum. *Matt. 12.* Quod non est contra gratiam Dei, quam prædicamus: in potestate quippe hominis est mutare voluntatem in melius; sed ea potestas nulla est nisi à Deo detur.

IDEM *lib. 12. de ciuit. cap. 6.* Si duo æqualiter affecti animo & corpore, videant vnus corporis pulchritudinem... Et si eadem tentatione tententur, & vnus ei cedat, atque consentiat, alter idem qui fuerat perseveret, quid aliud apparet, nisi vnum voluisse, alterum noluisse à castitate deficere. Vnde, nisi propria voluntate: ubi eadem fuerat in vtroque corporis & animi affectio: &c.

OROSIVS *Apol. pro libertate arbitrij.* Mea est hæc fidelis atque indubitata sententia, Deum adiutorium suum, non solum in corpore, quod est Ecclesia; verum etiam vniuersis gentibus subministrare; & speciatim quotidie, per tempora, per dies, per momenta, per atomos; & cunctis, & singulis ministrare... At verò ut adesse adiutorium Dei per singula & per singulos probes, ex quo euidentissimè declaratum est nemini hominum deesse adiutorium.

OROSIVS *Augustino familiaris indubitatè gratiam omnibus dari asserit. An ergo gratia sufficiens è Massiliensium schola proficit, ut vult Iansenius?*

CYRILLVS ALEXANDRINVS exponens illud ISALÆ 5. Quid est quod vltra, &c. Si enim rerum ad vsum & vtilitatem necessariorum quidpiam à me, qui plantaueram, fortè prætermisum fuerit; causæ nihil dicam, neque poenas exigam: cum verò rebus eam vtilibus plenam, nulliusque rei indigam fecerim, etiam spmas tamen pariat... Num igitur inermem, dum desidiosum agricolam dicet: an potius illos accusabit, qui tantâ sollicitudine curati à me, ad eam fertilitatem suam neglexerunt?

Quam his difformia, quæ tom. 3. lib. 3. pane toto, inculcat Iansenius, nullam communiter datam veteribus gratiam sufficientem ad seruandum vllum præceptum, illamque scopo legis è diametro repugnasse: statum veterum fuisse peccati & mortis, &c.

IDEM *lib. 1. in Ioan. cap. 11. in illud: Mundus ipsum non cognouit.* Non verbum Dei & æternam hanc lucem, sed imbecillitatem suam mundus accuset: illuminat enim filius, repellit autem gratiam

tiam creatura. .... Neglexit ulterius currere, suffodit illuminationem ex desidia, & contempnit hanc gratiam.

Quam? nisi sufficientem?

IDEM *lib. 11 in Ioan.* Quod si proditor æqualiter aliis discipulis Saluatoris auxilium non habuisset; frustra hæc à nobis dicerentur; sin autem non minus quam ceteri diuinâ gratiâ regeretur .... quo modo etiam nõ seruauit eum Christus, qui suum patrociniũ ei præstitit; quĩ quantum ad ferendam opem attinuerit, seruasset hominem, nisi vltro ille in perditionem insilisset? Gratia igitur in aliis effulsit, seruauitque omnes, qui cooperantem ei voluntatem tradiderunt.

PROSPER *De vocatione gentium lib. 2. cap. 5.* Quæ (gratia) etsi parciore antea, atque occultior fuit: nullis tamen sæculis se negauit; virtute vnâ, quantitate diuersâ, consilio incommutabili, opere multiformi.

IDEM *eodem lib. cap. 13.* Cũ ergo talia ad Cain loqueretur Deus, numquid ambiguum est, voluisse eum, & (quantum ad illum medendi modum sufficiebat) egisse vt Cain ab illo impietatis furore respiceret: sed malitia pertinax inde facta est inexcusabilior, vnde debuit esse correctior.

Vnde malitia ea inexcusabilior facta, nisi ob reiectam gratiam, quæ offerebatur?

IDEM *eodem lib. cap. 23.* Non irreligiousè arbitror credi, neque inconuenienter intelligi, quod isti paucorum dierum homines ad illam pertineant gratiæ partem, quæ semper vniuersis est impensa nationibus; quã vtique si bene eorum vterentur parentes, etiam ipsi per eandem inuarentur.

IDEM *ibid. cap. 26.* De sua habens mutabilitate si deficit; de gratiæ opitulatione si prohibet: quæ opitulatio per innumeros modos siue occultos, siue manifestos omnibus adhibetur; & quod à multis refutatur ipsorum est nequitia; quod autem à multis suscipitur, & gratiæ est diuinæ, & voluntatis humanae.

Audiri Ianseni hic diuini opitulationem Dei in eam, quæ reluctantium nequitia refutatur, nempe sufficientem, & eam, quæ suscipitur, nimirum efficacem?

IDEM *ibid. cap. 29.* Vniuersitati hominum ita multiplex atque ineffabilis bonitas Dei consuluit semper, & consulit: vt neque vlli pereuntium excusatio suppetat, de abnegato sublimine veritatis: neque cuiquam sit liberum de sua iustitia gloriari.

IDEM, *ibid. cap. 31.* Elaboratum est, quantum Dominus adiuuit, vt non solam in nouissimis diebus, sed etiam in cunctis retrò sæculis, probaretur gratiam Dei omnibus hominibus adfuisse; prouidentia quidem pari & bonitate generali; sed multimodo opere, diuersaque mensura.

Aduerte hic dici gratiam omnibus hominibus adfuisse, & omnibus sæculis; & supra cap. 29. eam nulli negari. Vter melius ea in parte Augustini mentem assecutus: PROSPER, an Iansenius?

LAVRENTIVS NOVARIENSIS *de Penitentia colum. 4.* Post baptisma remedium tuum in te ipso statuit, remissionem in arbitrio tuo posuit.

GREGORIUS *lib. 33. Moral. cap. 20.* Idcirco nequaquam celestis gratiæ præmia æterna percipiunt; quia ea nunc dum promereri poterant, ex libero arbitrio contempserunt.

BERNARDVS *serm. 5. de Quadragesima:* In nobis est, si vinci nolumus; & nemo vestrum in hoc certamine deicitur inuitus: sub te, ô homo, appetitus tuus est, & tu dominaberis illius. Potest inimicus excitare tentationis motum; sed in te est si volueris dare vel negare confesum: in tua facultate est, si volueris inimicum tuum facere seruum tuum, vt omnia tibi cooperentur in bonum.

DD. SCHOLASTICI

Pro doctrina Societatis contra Iansenium.

D. THOMAS *de veritate q. 24. art. 17. in corpore.* Obstinatio in via est imperfecta, ita quod non de facili possit quis cooperari, vt exeat de peccato; non potest autem ita esse oblitus in malo, quin ad suam liberationem cooperari possit.

IDEM *in 4. distm. 20. q. 1. a. 1.* Deus, qui dat omnibus abundanter, nulli gratiam denegat, qui quod in se est facit, vt se ad gratiam præparet .... Quamdiu manet homini vsus liberi arbitrij in hac vita, potest ad gratiam se præparare de peccatis dolendo.

IDEM *contra gentes cap. 159.* Cũ hoc sit in potestate liberi arbitrij, impedire diuinæ gratiæ receptionem vel non impedire; non immeritò in culpam imputatur ei, qui impedimentum præstat gratiæ receptioni. Deus enim quantum in se est, paratus est omnibus gratiam dare.

dat: vult enim omnes homines saluos fieri, & ad agnitionem veritatis venire, vt dicitur 1. Tim. 2. Sed illi soli gratiā iuuantur, qui in se ipsis gratiā impedimentum non praestant: sicut sole mundum illuminante in culpam imputatur qui oculos claudit.

Idem in cap. 6. Ioann. lect. 5. in quest. 3. Cor humanum ex se ad inferiora tendens, non potest sursum eleuari, nisi tractum: si verò non eleuatur, non est defectus ex parte trahentis, qui quantum in se est nulli deficit; sed est propter impedimentum eius, qui non trahitur. . . . Deus autem omnibus ad trahendum manum porrigit, quantum in se est; & quod plus est, non solum attrahit manum recipientis; sed etiam auersos ad se conuertit. . . . Ex quo ergo Deus paratus est dare omnibus gratiam, & ad se trahere, non imputatur ei si aliquis non accipiat, sed ei qui non accipit.

Idem 1. 2. quest. 106. art. 2. ad 2. Dicendum quòd gratia noui testamenti, etsi adiuet hominem ad non peccandum, non tamen ita confirmat in bono, vt homo peccare nō possit. . . . Et ideo si quis post acceptam gratiam testamenti noui peccauerit, maiori poenā est dignus tanquam maioribus beneficiis ingratus, & auxilio sibi dato non vtens. . . . Quia quantum est de se (lex noua) SUFFICIENS AUXILIUM dat ad non peccandum.

Aperi hic oculos Iansenii, & lege in D. Thoma, quod negas, AUXILIUM SUFFICIENS: & si potes erubescere.

Idem, 3. p. quest. 52. art. 6. ad 3. Homines quamdiu viuunt, possunt ad fidem & charitatem conuerti; quia in hac vita non sunt homines confirmati in bono vel malo, sicut post exitum ex hac vita.

Idem Ibid. quest. 86. art. 1. in corpore. Dicere quòd aliquid peccatum sit in hac vita, de quo aliquis penitere non possit, erroneum est: quia per hoc tolleretur libertas arbitrij, & derogaretur virtuti gratiā, cuiuscumque peccatoris ad penitendum.

Idem in cap. 1. Corin. lect. 1. Non videretur esse fidelis Deus, si nos vocaret ad societatem Filij, & nobis denegaret, quantum in ipso est, ea per quae peruenire ad eum possemus. Vnde Iosue 1. dicit: Non te deseram, neque derelinquam.

D. BONAVENTURA in 1. dist. 40. art. 4. quest. 2. in illud IOANNIS 6. Omnis qui venit ad me non eiciam eum foras: Ergo paratus est Deus omnes complecti, ergo defectus illustrationis non venit ex parte Dei, sed ex parte nostra. Item Apocalypsis 3. Ecce Iho ad ostium & pulso, si quis mihi aperuerit, intrabo ad eum &c. Sed si peregrinus volēs hospitari non recumbit in domo, non est causa ex parte sui, sed solum ostij: ergo similitur & obdurationis non est causa, nisi qui non recipit Deum pulsantem. . . . ANSELMVS ait: Non ideo non habet homo gratiam, quia Deus non dat, sed quia homo non accipit.

Idem in 3. dist. 25. art. 10. quest. 2. ad vltimum arg. de gentilibus: Diuina gratia omnibus praesto erat, & natura ad hoc manu ducere poterat ex consideratione suae miseriae, & ex eruditione quadam generali, quam accipere poterant à viris qui erāt in cultu Dei famosi. . . . Indubitanter verum est, quòd eis praesto erat notitia mediatoris, quanta opportuna erat secundum exigentiam temporis, tum ex dictamine naturae, tum ex aliena instructione; tum etiam ex Dei inspiratione, qui se offert omnibus, qui eum requirunt humiliter.

Idem in 1. dist. 47. art. 1. quest. 1. Deus paratus est iuuare, ita quòd salus non defuit propter defectum ex parte Dei.

An non hac euidenter arguunt Seraphicum Doctorem à nobis contra Iansenium stare?

SCOTVS in 1. dist. 46. q. vnica ad 1. arg. Deus vult omnes homines saluare, quantum ex parte sui, voluntate sua antecedente, pro quibus dedit dona naturalia, & leges rectas, & ADIUTORIA communia SUFFICIENTIA ad salutem. Ita dico, Deus vult isti illa adiutoria communia antecedentia ad salutem omnium, quibus iste etiam potest sufficienter bene viuere & saluari.

Legem etiam, Iansenii, in Scoto, aliter Scholasticorum Principe, ADIUTORIA SUFFICIENTIA, & noli deinceps ita praesumenter negare, quòd non legisti.

Gabriel in 1. dist. 41. q. vnica, art. 3. dub. 3. n. 7. & dist. 48. q. vnica.

Alexander 1. p. q. 28. mem. 2. art. 2. & q. 36. mem. 2. & 2. p. q. 129. mem. 8. §. 1. & 3. p. q. 69. variis locis. & 4. p. q. 13. mem. 4. art. 2. & alibi.

Aluissiodorensis 1. 3. t. 2. q. 5.

Reinerius in Pantheologia, verbo Liberatio à peccato cap. 18. & alibi.

Capreolus in 1. dist. 46. art. 2. Conclus. 4. & in 2. dist. 28. art. 3. & dist. 40. art. 3. & dist. 28.

Conradus 1. 2. q. 109. art. 4. ad 2. & art. 6. in corp. & art. 8. ad 1. & q. 189. art. 6.

Caictanus 1. 2. q. 89. art. 6. & q. 109. art. 6.

Ferrariensis 3. contra gentes cap. 159. §. ad vltim.

Durandus in 1. dist. 39. q. 3. in fine. & in 3. dist. 25. q. 1. n. 9.

Richardus in 2. dist. 28. art. 1. q. 3. ad 3. & ad 4.

Henricus quodlibet 8. q. 5. parum à medio.

Occamus in 1. dist. 46. q. 1.

- Dionysius Carthusianus in 1. dist. 4. q. 1. in fine. & in 2. dist. 28. q. 2. post medium.
 Argentina in 2. dist. 27. q. vnicâ art. 3.
 Marfilus in 1. q. 20. art. 3. & in 2. q. 18. art. 3. concl. 4.
 Gerson p. 1. alphab. 2. 4. In Reg. Mor. lit. m.
 Maior in 1. dist. 41. q. 1. §. 2. & ad 4. & in 2. dist. 28. q. 1. ad 17.
 Abulensis in Iosue cap. 11. q. 80. & in Matt. 21. q. 211. & alibi.
 Nicolaus de Orbellis in 2. dist. 28. q. vnicâ post medium.
 Rossensis art. 36. contra Lutherum.
 Castro verbo Gratia heresis 1. ad obiect. 1. & de lege penali l. 2. c. 14.
 Ioannes de Medina codice de penit. tr. 1. totâ q. 11.
 Michael de Medina l. 3. de recta in Deum fide c. 3.
 Andreas Vega l. 15. in Trid. cap. 13. & c. 23.
 Victoria in relect. vltima de peruenientibus ad vsu rationis.
 Dominicus Soto l. 1. de nat. & gratia cap. 15. & cap. 18. & in 4. dist. 15. q. 1. art. 1.
 Corduba lib. 2. Questionarij q. 4.
 Horantius in locis cath. l. 1. cap. 45.
 Contarenus Cardinalis in Epist. de predest.
 Camerarius l. 1. de grat. & lib. arb. c. 8. & toto lib. 3.
 Carthagena de predest. discursu 8. dub. 1. 2. 3.
 Bartholomæus Medina 1. 2. q. 109. art. 10.
 Cumel variis questionibus discursu 5. concl. 3. & 6. Item 1. p. q. 23. art. 3. & alibi.
 Petrus de Cabrera in 3. p. q. 18. art. 4. dist. 6. dub. 1.
 Didacus Aluarez de auxilij disp. 112.
 Gabriel Pennotus in propugn. humane libert. lib. 9. c. 4.

ACADEMIA LOVANIENSIS

Pro doctrinâ Societatis contra Iansenium.

ADRIANVS PP. VI. Viatoribus, etiam peccatoribus, sufficienter assistit Deus, & suam gratiam offert; quâ pro extremo saltem virium laborando, possint peccati indulgentiam promereri; vt in hoc sit differentia viatorum ab iis, qui transierunt terminum.

DRIEDO de captiuitate & redemptione tract. 5. c. 3. conclus. 8. Piâ quadam fiducia docemus omni homini peccatori sub vsu liberi arbitrij vitam agenti cælitus dispensari pro loco & tempore sufficiens excitationis internæ auxilium, quo valeat credere Deum, &c. . . . . Omni homini iam adulto secundum vicissitudinem temporum diuinitus communicantur auxilia quadam speciaha; quibus valeat ad quærendam gratiam Dei promoueri in viam salutis. . . . . Ex Augustini doctrina discimus piè de Deo sentiendum esse, vt opinemur etiam Pharaoni & Ægyptis datam esse misericordiam, quâ possent respicere, quam & sapientia approbat. Vide cetera & totum cap. 4.

RVARDVS TAPPERVS de lib. arb. fol. 320. Manifestum est præterea, quod inter duos similitèr (quantum ad illuminationes & inspirationes & alia, exceptâ tamen gratiâ prædestinationis) fieri potest quod vnus poeniteat & perseueret, & non alius, &c. . . . . & fol. 331. Verum non est, quod Deus, quantum in se est, omnibus æqualiter suam gratiam impertitur: quâuis Scripturis sit consentaneum, quod Deus, quantum in se est, omnes iuuat & suam impertitur gratiam sicut docet D. THO. . . . . & fol. 336. Ex quibus omnibus videtur quod veteres scriptores ante & post tempora D. Aug. docuerunt Deum gratiam suam omnibus offerre, atque ingerere: imò & fidem esse generale donum, iustitiam quoque esse generale munus. . . . . fol. 339. Piè sentire expedit, quod nec tales (Deus) prorsus deserat & abiiciat, qui in tenebris infidelitatis habitauerunt. . . . . Nullum hominem in hac vita absque spe veniæ relinquendum vt sperare nec possit, nec debeat, probant nonnulla testimonia Scripturarum, nec reipsâ dissentit B. Avg. ab aliorum PP. AMBROS. CHRYSOST. &c. sententia.

IDEM ibid. fol. 321. Si igitur deest gratia, quâ opus est, vt ad Deum conuerti possit, non potest pro tunc ad Deum conuerti, & necessariò non conuertitur, & per consequens non liberè. . . . . Quapropter necessariò, & non liberè non credit, cum non sit in eius potestate vt credat. . . . . Hanc doctrinam videtur tradere AVEVST. . . . . & confirmatur expressâ sententiâ Saluatoris IOAN. 15. Si non venissem & locutus non fuisset peccatum non haberet; nunc autem excusationem non habent de peccato suo.

FRANCISCVS SONNIYS Episc. Syluaduc. & Antuerpiensis de Pass. Dom. c. 20. Qui est trahens & imitatus

uitatus à Deo sufficienter, nihilominus tamen non accommodat se, sed negligit vel contempte venire, profectò is multò fit damnabilior propter hunc neglectum suum vel contemptum: erat enim sic prauentus & tractus vt potuisset gratià Dei cooperante credere, penitere ac bene viuere, sed noluit. Vnde & apud Isaiam conqueritur. . . . Quid ultra debui facere, &c. quasi diceret, non Patri venit imputandum. . . . non insufficientiæ vocationis diuinæ, sed vestra est negligentia aut malitia imputandum.

CORN. IANSENIUS *Episc. Gandensium in Concordia Euang. c. 1. fol. 51* Quemadmodum sol in hoc lucet, vt quantum est in se omnes illuminet; ita ad hoc missus est Ioannes, & testificatus est, vt quantum in ipso erat, omnes per ipsum crederent. Itaque docendo vt omnes crederent, non vult significare fructum ex Ioannis testificatione consequendum; sed finem à Deo intentum voluntate antecedente, sicut dicit Apostolus: Deus vult omnes homines saluos fieri: & sufficienter testificationis Ioannis, vt per eam omnes crederent, si vellent.

IDEM *Ibid. cap. 90. fol. 652.* In illud *Luc. 13. Ierusalem, Ierusalem qua occidis, &c.* Dicit ergo se multoties voluisse (nempe secundum diuinitatem vt ante) quia multoties illis occasiones varias obulerit, quibus ad ipsum pertraherentur mittendo prophetas, &c. Porro ex hoc loco euidenter adstruitur arbitrij nostri libertas, & vis, quòd scilicet in nobis situm est, & nostra voluntate saluari, quamquam non sine Dei gratia nos praueniente, quam esse necessariam etiam hic locus ostendit, dum prius dicit Dominus se voluisse filios Ierusalem congregare; si enim ille noluisse, nec ista velle potuisset; sed illo volente ista noluit: vnde sine praueniente Dei gratia bene quidem velle non possumus, sed prauenientem Dei gratiam nullà necessitate amplecti cogimur, sed liberum est eam amplecti vel non.

CYNERVS PETRI *Episcopus Leuuardensis De gratia Christi cap. 13.* Quid est quod debui ultra facere vineæ meæ & non feci eam? An quod expectaui vt faceret vvas & fecit labruscas? Sanè si sufficiens ad bonum populo auxilium defuisset, non sic Dominus de vinea conquestus esset. . . . Respondendum videtur quòd sicut D. Anselmus de casu diaboli differens dicit eum non perseverasse, non quia Deus illi non dedit; sed quia ipse accipere vel retinere noluit. Ita de his, qui non conuertuntur vel in bono non perseverant, aptè & rectè dicitur, id eos non facere, non quoniam Deus eis non tribuit vt faciant; sed quia nolunt recipere, vel admittere, quod ex parte Dei paratum illis adest: de quibus Scriptura conqueritur, quòd sunt rebelles lumini & Spiritui sancto resistunt, & in vacuum gratiam Dei relinquunt.

IACOBVS BAIVS *Instr. relig. Christianæ lib. 1. cap. 10.* Sufficiens auxilium dicitur, quo Deus ita hominem vocat, excitat, & præparat, vt possit si velit credere, &c. Tamen reipsà non velit credere. . . . Ad huiusmodi auxilium pertinet inspiratio, pulsus, motio, concitatio, & illuminatio, cum homo non acquiescit, nec consentit, quia suadet tantum, non etiam persuadet. De hac gratia loquitur AVGVSTINVS *lib. de spirit. & lit. cap. 33.* Dicens quibusdam intrinsecus suaderi, sed non persuaderi, vt accidit iis, quibus *Actor. 16.* Apostolus prædicabat. Sic AVGVSTINVS *lib. 83. qq. quest. 68.* Inuitatos ad cœnam venire potuisse scribit. *Vide etiam cap. 105. & 109.*

IOANNES MALDERVS *Episcopus Antuerpiensis l. 2. q. III. art. 3. dub. 4.* Conclusio sit affirmatiua: Omnino dari gratiam excitantem verè sufficientem, quæ non sit efficax.

IDEM *Ibid. dub. 5. membr. 1.* Dico itaque 1. Adultis qui non sunt obdurati datur sufficientis gratiæ auxilium quo ad Deum conuerti possint. Qui post varias adductas probationes addit: Quæ sanè mouerunt Scholasticos DD. plerosque non immeritò, vt manibus pedibusque in eam sententiam irent, quæ adultis saltem omnibus, in Christo tribuit sufficientem gratiam quâ saluari queant: quod apud Hispanos & vbique in Christianis Academiis hodie ad eò receptum est, vt non dubitauerit CVMEL *tom. 3. disp. suarum ad 1. p. D. THOM.* scribere: Quæ propositio ab omnibus admitti debet, & in quacunque opinione. Et PETRVS DE CABRERA *Cordubensis in 3. p. D. Thom. q. 18. art. 4. disp. 6. dub. 1.* Hæc conclusio ad eò certa est, vt oppositum sine errore affirmari non valeat. Et PETRVS DE LEDESMA *de gratiæ auxiliis art. 16. quest. vnicâ.* Hoc dictum est certissimum inter Theologos; & illud docent omnes discipuli D. THOMÆ.

IDEM *dub. 6. de obduratis:* Respondeo aliquo modo dicendos esse habere, nempe gratiam sufficientem ad conuersionem & vitanda peccata.

Numquid ergo quod apud Hispanos & vbique in Christianis Academiis ad eò receptum, è Massiliensium prodit schola? Sed iam nota fides Iansenij.

IOANNES VVIGGERS *l. 2. quest. III. art. 3. n. 24.* Agnoscenda eiusmodi diuinæ gratiæ auxilia, quibus Deus homines prauenit & excitat: atque ad eò sufficientes vires præbet, siue ad malum vitandum, siue ad bonum operandum: quæ ab hominibus tamen negliguntur, nec consequuntur effectum. Probat contra Calvinum.

IDEM *n. 57.* Habitâ ratione dumtaxat ipsius entitatis principij diuinitus immissi, non repugnat quòd ex duobus eadem vocatione vocatis vnus sequatur & alter non.

IDEM n.77. Dico sextò: Credere possumus neminem adulatorum sic gratiâ defitui, vt nunquam ad ostium cordis pulset Dominus, numquam salutare suggerat cogitationes, quibus se ad fidem, pœnitentiam, & salutem possit disponere: singulos & vniuersos trahit & vocat, vt cum filio prodigo ad Patrem reuertantur.

THOMAS STAPLETONVS *Professor Louaniensis tom.2. lib.4. cap.8.* Ex Scriptura & PP. sic concludit: In qualicumque præsentia gratiæ, tamen voluntas liberè dissentit, liberè non credit, liberè non venit, denique etiam liberè contra gratiam pugnat.

Doctrina eadem sæpius impressis Theſibus in scholis publicis Louanij defenſa.

Prefide IACOBO IANSONIO *In Theſibus anni 1598. 23. Iunij conclus. 3.* Subdiuiditur gratia actualis in eam quæ est sufficiens tantum & in efficacem. Priorem iustificatis omnibus dari omnino existimamus, non ita posteriorem.

Item anno 1607. 24. Septemb. concl. 2. Item anno 1608. Item anno 1610. 24. Apr. Item anno 1610. 9. Octob.

Prefide IACOBO CLARIO *In Theſibus anni 1600. 19. Ianuar.* Qui signanter addit conclusionem, Gratiam sufficientem & auxilium haberi à quouis adulto pro toto eo tempore quo medietè saltem conuerti & saluari possit: quin etiam ad vitandum nouum peccatum nullam unquam homini negari.

Item anno 1607. 6. Febr. conclus. 2. Item anno 1608. 16. Maij conclus. 5. Item anno 1614. 21. Octob.

Prefide SAMVELE LOYAERTS *In Theſibus anno 1607. 24. Septem. Item 1611. 28. Nouem. Item 1611. conclus. 2. Addit verdè concl. 3.* Ad noua peccata vitanda datur adultis peccatoribus etiam obduratis suo modo gratia sufficiens.

Prefide IOANNE MALDERO *In Theſibus 1608. 8. Aug. concl. 3. & 6. Item 1610. 30. Ianu. concl. 3. 7. 11. ait:* Gratiam omnibus paratam esse, vt vel à peccatorum cæno emergant, vel ne nouis inciantur, suadet infinita Dei bonitas, & Redemptoris $\Phi\iota\lambda\alpha\nu\delta\ \rho\omega\tau\iota\alpha$. *Vide similia concl. 4.*

Item 1610. 23. Martij, conclus. 1. sic habet: Habent omnes adulti auxilium sufficiens saltem mediatè. Idem intellige de obduratis & excæcatis.

Prefide GVILIELMO FABRICIO *In Theſibus 1612. 9. Martij conclusio 4. sic habet:* Gratiam sufficientem omnibus adultis, etiam excæcatis & obduratis dari, suadet infinita Dei bonitas, & Christi Domini pro omnibus mortui copiosa redemptio. *Item 1612. 17. Maij.*

Prefide IOANNE WIGERS 1637. 3. Martij.

Prefide IOANNE SCHINKELIO 1637. 12. Iunij conclus. 4.

ARTICVLVS IX.

An gratiæ resisti possit?

IANSENIVS.

THEOLOGI SOCIET.

I. **N**ullum adiutorium gratiæ, cuius usus ita ponitur in arbitrio voluntatis, vt illo utatur, aut non utatur; vt illud amplectatur aut deserat; aut illi consentiat, aut non consentiat, si voluerit, ad medicinale adiutorium (siue veram gratiam Christi) villo modo pertinere potest. Tom. 3. lib. 2. c. 5. col. 103.

II. *Cùm*

I. **C**um Concilium Tridentinum, (quod post cetera accuratissime omnia ad auxilia gratiæ spectantia tradidit) definiat: a hominè à gratiæ præueniente excitatum, eidem gratiæ liberè assentiri, & cooperari; sic, vt illam etiã abiicere possit, nempe non assentiendo, nec cooperando: & anathemate damnet, dicentem: Liberum hominis arbitrium à

Deo motum, & excitatum, nihil cooperari, neque posse dissentire, si velit; malè omnino Iansenius, tale adiutorium à gratiæ Christi excludit.

II. Tri-